

ด้วยสถานการณ์การประมงทั่วโลกที่เสี่ยงต่อการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือ IUU Fishing: Illegal, Unreported and Unregulated Fishing ทำให้สหรัฐฯ ออกกฎระเบียบป้องกันการนำเข้าสินค้าประมง IUU เช่น SIMP: Seafood Import Monitoring Program และ MMPA: Marine Mammal Protection Act

Marine Mammal Protection Act (MMPA) สหรัฐฯ ได้ออกกฎหมายว่าด้วยการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำเพื่อคุ้มครองสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม (Marine Mammal Protection Act) และ**มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 ม.ค. 2017** มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินกฎระเบียบ ข้อบังคับการทำประมงเชิงพาณิชย์ของประเทศที่ส่งสินค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำไปสหรัฐฯ ว่ามีการคร่าชีวิตหรือทำให้บาดเจ็บอย่างรุนแรงต่อสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนมหรือไม่ ทั้งนี้กำหนดช่วงระยะเวลาผ่อนผัน 5 ปี (ค.ศ. 2017-2021) โดยเงื่อนไขสำคัญ ประเทศที่ส่งออกสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำไปยังสหรัฐฯ ไม่ดำเนินการส่งข้อมูลตามที่ร้องขอ หรือไม่ผ่านการพิจารณาเปรียบเทียบผลการรับรองมาตรฐาน (Comparability finding) ประเทศดังกล่าวจะไม่สามารถส่งสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำไปสหรัฐฯ ได้ และประเทศที่ผ่านการประเมินจะมีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ส่งออกสินค้าประมงต่างประเทศ (List of Foreign Fisheries: LOFF) ซึ่งสหรัฐฯ ได้จำแนกข้อมูลสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. **Exempt Fisheries** หมายถึง สินค้าประมงที่ได้รับการยกเว้น เป็นการทำการประมงที่มี Bycatch คิดเป็น 10% หรือน้อยกว่า Bycatch limit

2. **Export Fisheries** หมายถึง สินค้าประมงเชิงพาณิชย์ของประเทศที่ส่งออกสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่อาจส่งผลให้เกิดการตายและได้รับบาดเจ็บสาหัสของสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม ซึ่งเป็นสินค้าประมงกลุ่มใหญ่ที่ไทยทำการค้ากับสหรัฐฯ โดยสินค้ากลุ่มนี้ของไทยมาจาก 12 ชนิดเครื่องมือ ได้แก่ อวนลากคู่ อวนลากแผ่นตะเฆ่ อวนลากคานถ่าง อวนล้อมจับ อวนล้อมจับปลากะตัก อวนครอบ/ซ้อน/ยกปลากะตัก อวนลอย อวนลอยสามชั้น ลอบ และเบ็ดราว (อัตรา Bycatch รอทาง NOAA ยืนยัน)

3. **Intermediary** หมายถึง สินค้าประมงที่นำเข้ามาเพื่อส่งออก หรือนำเข้ามาแปรรูปแล้วส่งออก โดยพิจารณาถึงที่มาว่าเป็นสัตว์น้ำที่มีการคร่าชีวิตหรือทำให้บาดเจ็บอย่างรุนแรงแก่สัตว์ทะเลหายากและสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนมหรือไม่ **ซึ่งเป็นสินค้าประมงกลุ่มใหญ่ที่ไทยทำการค้ากับสหรัฐฯเช่นกัน**

4. **Rule does not apply** หมายถึง สินค้าประมงจากการทำการประมงในแหล่งน้ำจืด การเพาะเลี้ยง หรือการทำประมงขนาดเล็ก ซึ่งไม่ส่งผลต่อสัตว์ทะเลที่เลี้ยงลูกด้วยนม

ข้อมูลเพิ่มเติม:

(1) TTIA ให้ข้อมูลกับ DOJ ณ วันที่ 2 ก.ค. 2021: แหล่งจับทูน่าที่ไทยนำเข้ามาจาก WCPO 95% มี IO ไม่ถึง 5% และไม่มีการนำเข้าจาก Eastern Pacific Ocean ซึ่งเป็นแหล่งที่สหรัฐฯ จับตาดู เช่น เม็กซิโก เอกวาดอร์ โดย Bycatch ที่เป็น Marine mammal จากการทำการประมงทูน่า มีมากที่สุด 2% ดังนั้น การส่งออกทูน่าจึงไม่มีปัญหาหรือได้รับผลกระทบ

(2) จากการประชุมวิสามัญ TTIA ครั้งที่ 3 วันที่ 9 มิ.ย. 2022 วาระที่ 3.6.4 การเข้าพบอธิบดีกรมประมงและแจ้งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า-ส่งออกสินค้าและวัตถุดิบของอุตสาหกรรมทูน่า โดยคุณณรินทร์ อุปนายก ให้ความเห็นว่า ประเทศที่ไม่ได้ส่งข้อมูลให้สหรัฐฯ พิจารณา มีไม่ถึง 10 ประเทศ ซึ่งไม่ค่อยติดต่อกับสหรัฐฯ และไทยก็ได้ซื้อปลาจากประเทศเหล่านี้ ดังนั้น ประเด็นนี้จึงไม่มีความเสี่ยงต่ออุตสาหกรรมทูน่าไทย

17 พ.ย. 2023 ทาง NOAA ได้ขยายระยะเวลาเพื่อตรวจสอบและประเมินข้อมูลไปอีก 2 ปี ถึงวันที่ 31 ธ.ค.

2025 “NOAA’s National Marine Fisheries Service (NMFS) announced today that it will publish a fine rule in tomorrow’s Federal Register that will extend the exemption period for implementation of the import provisions of the Marine Mammal Protection Act by two years to December 31, 2025. The initial rule, published in 2016, called for implementation at the end of 2021, and the implementation date has been extended twice before.

NOAA noted in the announcement, “After careful deliberation, the Department of Commerce and NMFS have determined that additional time is necessary to complete the evaluation process, given the large number of foreign fisheries, the evolving nature of fisheries data, and the practical challenges of assessing the comparability of the regulatory programs in foreign countries. This extension would allow time to ensure that comparability determinations are fairly and consistently applied across harvesting nations and their fisheries.””

(<https://www.fisheries.noaa.gov/action/modification-deadlines-under-fish-and-fish-product-import-provisions-marine-mammal>, <https://www.federalregister.gov/public-inspection/2023-25399/modification-of-deadlines-under-the-fish-and-fish-product-import-provisions-of-the-marine-mammal>)

16 ม.ค. 2025 กระทรวงพาณิชย์สหรัฐฯ ได้ส่งหนังสือถึงกรมประมงไทย แสดงถึงความกังวล 2 เรื่อง ดังนี้

1. การแก้กฎหมายประมงของไทย ซึ่งอนุญาตให้การจับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่ติดอวนไม่ถือเป็นความผิดทางกฎหมาย โดยระบุว่าประเด็นดังกล่าวขัดต่อหลักการสากล

2. การพิจารณาเปรียบเทียบฯ โดย NOAA ได้พิจารณาข้อมูลที่ไทยส่งให้เมื่อ 29 พ.ย. 2021 เบื้องต้นพบว่ารายการประมงที่ 2425 สัตว์น้ำที่ได้จากเครื่องมือประมงอวนติดตา (อวนจม และอวนลอย) พื้นที่อ่าวไทย ส่งผลกระทบต่อโลมาอิรวดีเกินกว่าที่เกณฑ์กำหนด **เป็นผลให้ไทยไม่ผ่านการพิจารณา** และ**ไทยต้องส่งข้อมูลเพิ่มเติมให้ NOAA ภายในวันที่ 1 เม.ย. 2025 หากไม่ดำเนินการ ไทยจะถูกระงับการส่งออกสินค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำไปยังสหรัฐฯ** ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสินค้าส่งออกสำคัญ เช่น ปลากระป๋อง

31 ม.ค. 2025 กรมประมงจัดประชุม/รับทราบผลการประเมินเบื้องต้นของสหรัฐฯ ต่อกฎหมาย MMPA มีจุดประสงค์: เพื่อหารือแนวทางการในการจัดเตรียมและส่งข้อมูลเพิ่มเติมให้กับทาง NOAA รวมถึงเตรียมความพร้อมสำหรับการบังคับใช้กฎหมายฯ สรุปดังนี้

1. แนวทางการให้ข้อมูลเพิ่มเติมกับ NOAA กรมประมงเสนอแนวทางปฏิบัติ 2 มาตรการ ได้แก่

1.1 ลดเวลาทำประมง - สำหรับเครื่องมืออวนติดตาปลาและอวนปู อาจมีการกำหนดให้ลดเวลาทำประมง และให้ชาวประมงดูแล/เฝ้าสังเกตการณ์เครื่องมือประมงระหว่างการใช้งาน

1.2 ติดตั้งอุปกรณ์ Pinger - อาจมีการกำหนดให้ชาวประมงติดตั้งอุปกรณ์ Pinger บนเครื่องมือประมง (เฉพาะพื้นที่ 2 จุดสำคัญที่พบโลมาอิรวดี คือ ปากแม่น้ำท่าจีน และอ่าวตราด) เพื่อช่วยลดผลกระทบต่อโลมา โดยอุปกรณ์ดังกล่าวทำหน้าที่ส่งคลื่นความถี่เพื่อไล่โลมาออกจากพื้นที่ทำประมง และไม่ส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำชนิดอื่น

ทั้งนี้ การดำเนินงานตามมาตรการที่เสนอข้างต้น จะต้องดำเนินควบคู่ไปกับงานวิจัยที่ร่วมมือกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด

2. การส่งออกสินค้าประมงไปสหรัฐฯ ภายใต้กฎหมาย MMPA (เมื่อมีผลบังคับใช้)

2.1 การตรวจสอบแหล่งที่มาของสัตว์น้ำ: เมื่อกฎหมาย MMPA มีผลบังคับใช้ สหรัฐฯ จะทำการสุ่มตรวจสอบสินค้าประมงที่นำเข้า หากพบว่าไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ผู้นำเข้าจะต้องรับผิดชอบในการส่งคืนสินค้า ดังนั้น เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ผู้ผลิต/ผู้ส่งออกจะต้องตรวจสอบและเก็บข้อมูลแหล่งที่มาของวัตถุดิบจากประเทศคู่ค้าให้สอดคล้องกับข้อกำหนดฯ

2.2 มาตรการของกรมประมง: กรมประมงมอบหมายให้สมาคม TTIA, TFFA และ TFPA ประสานงานกับประเทศคู่ค้าเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาภายใต้ MMPA และกรมฯ จะจัดทำข้อมูลแหล่งที่มาของวัตถุดิบที่สามารถส่งออกไปสหรัฐฯ รวมถึงพัฒนาระบบตรวจสอบแหล่งที่มาตาม Mexico Model เพื่อให้มั่นใจว่าสัตว์น้ำที่นำเข้าตรงตามข้อกำหนดฯ

หลังจากที่กรมฯ ส่งข้อมูลให้ NOAA ทาง กตส. กรมประมง ได้อัพเดทข้อมูล ดังนี้ (ซึ่งกรมฯ จะทำหนังสือเวียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบอีกครั้ง)

ตามที่ NOAA ได้ให้ประเทศไทยส่งข้อมูลเพิ่มเติมในอวนติดตา (Fishery ID 2425) กรมฯ ได้จัดประชุมหารือเพื่อรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจัดทำรายงานข้อมูลเพิ่มเติมให้ NOAA และได้จัดส่งเรียบร้อยแล้วเมื่อ 1 เม.ย. 2025 เวลา 10.49 น. (เวลาประเทศไทย) รวมทั้งได้แก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลเครื่องมืออวนติดตาฝั่งอ่าวไทยและประชากรโลมาอิรวดีให้เป็นปัจจุบันในระบบอิเล็กทรอนิกส์ IAICRS (International Affairs Information Capture and Reporting System) ของ USA เรียบร้อยแล้ว

สรุปการปรับปรุงข้อมูลดังกล่าว ได้แก่

1. จำนวนเรือประมงอวนติดตาฝั่งอ่าวไทยที่มีปริมาณลดลง
2. เพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องมือประมงอวนติดตาในฝั่งอ่าวไทย จำนวน 7 ฉบับ
3. การปรับปรุงเพิ่มข้อมูลใหม่ของ bycatch และค่าเฉลี่ยของประชากรโลมาอิรวดีที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ค่าเฉลี่ย bycatch ลดลงจนอยู่ต่ำกว่าระดับ bycatch limit
4. การแสดงผลการดำเนินงานในแผนการทดลองลด bycatch ใน 3 กิจกรรมที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้แก่
 - 1) การใช้ Pinger, 2) การใช้เชือกสี, 3) การใช้เทคนิค tie-down และ 3 กิจกรรม ที่มีแผนดำเนินการในขั้นต่อไป ได้แก่ 1) การใช้ weak link, 2) การใช้อุปกรณ์แยกสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม (MMED), 3) การใช้ GPS แทนเชือกทุ่น
5. การฝึกอบรมให้ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวกับสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม การช่วยเหลือ กฎหมาย และเสริมสร้างการอนุรักษ์สัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม ซึ่งมีการฝึกอบรมมากกว่า 96 ครั้ง และผู้เข้าร่วมอบรมทั้งเจ้าหน้าที่และประชาชนทั่วไป มากกว่า 5,500 คน
6. การสรุปผลการดำเนินการทั้งหมด ซึ่งส่งผลให้การติดเครื่องมืออวนติดตาของโลมาอิรวดีลดลง และมีแนวโน้มที่ลดลงในอนาคตด้วย ประกอบกับประเทศไทยอยู่ระหว่างการพิจารณาแก้ไขกฎหมายมาตรา 66 แห่ง พรก. ประมง ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนมในระหว่างการทำประมงได้เพิ่มมากขึ้น

29 ส.ค. 2025 สำนักงาน NOAA Fisheries ของสหรัฐอเมริกาได้ออกผลการประเมินความสามารถในการเปรียบเทียบ (comparability findings) สำหรับการประมงต่างประเทศ ภายใต้บทบัญญัติการนำเข้าของพระราชบัญญัติคุ้มครองสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในทะเล (MMPA)

การประเมินนี้เป็นมาตรการสำคัญเพื่อให้มั่นใจว่า ประมงต่างประเทศที่ส่งออกปลาและผลิตภัณฑ์ปลาไปยังสหรัฐอเมริกา มีมาตรการป้องกันการติดสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในทะเลอย่างเข้มงวดและเทียบเท่ามาตรฐานสหรัฐฯ ประเทศที่ได้รับการประเมินว่าผ่านมาตรฐานจะสามารถส่งออกได้ต่อไป ขณะที่ประเทศที่ไม่ได้รับการยอมรับจะไม่สามารถนำเข้าผลิตภัณฑ์ประมงไปยังสหรัฐฯ ได้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2026

ผลการตัดสินใจ (ปี 2025)

- 89 ประเทศ: ได้รับ comparability finding เต็มรูปแบบ (ยอมรับครบทุกประมง) รวมประเทศไทย
- 34 ประเทศ: ได้รับ comparability finding บางส่วน (บางประมงผ่าน บางประมงไม่ผ่าน) เช่น เวียดนาม
- 12 ประเทศ: ถูก ปฏิเสธทั้งหมด

<https://www.fisheries.noaa.gov/feature-story/noaa-fisheries-findings-pave-way-import-restrictions-foreign-fisheries>

<https://www.fisheries.noaa.gov/international-affairs/2025-marine-mammal-protection-act-comparability-finding-determinations>